

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні довесеня по 30 сот. від стрічки.

Огляд просвітної діяльності на Україні в 1907 р.

(Дальше).

З тих заходів, що робила київська «Просвіта» для поширення своєї культурної праці, видно, що вона змогла зробити далеко більше, колиб не стали на шляху її діяльності перешкоди адміністраційні. Їй не дозволено завести ні одної філії або читальні по селах, не дозволено відкрити власну книгарню, не дозволено відчинити свою читальню й бібліотеку для загального користованя книжками, тоді як «Просвіта» має в своїй бібліотечі досить велике число книжок самого розмаїтого змісту. Крім того заборонялись деякі вистави і т. п.

Одеська «Просвіта», що поставила своїм завданням «гуртувати і єднати людей і допомагати культурно-просвітному розвитку найголовніше живим словом, уряжувати лекції, вечори, то — що» і справді виявила найінтензивнішу роботу в впоряджаню лекцій та вистав. За минулий рік одеська «Просвіта» впорядила до сотні лекцій і кілька десятків вистав. Лекції читались на різнородні теми — по історії, літературі, санітарії, медицині, філософії, юриспруденції, господарственному праву, по музиці, фольклору, етнології, антропології, релігії, соціальним питанням та ин. За час читаня

лекцій, в одеській «Просвіті» виховалось до 20 українських лекторів, що в сей час вважають себе гідними до того, щоб утворити подорож по Україні для читаня лекцій по городах.

Крім звичайних вистав в одеській «Просвіті» відбувають ся ще вистави дитячі, бо «Просвіта» заснувала з дитий просвітян хор і трупу. Для дитячих вистав в салі «Просвіти» зроблено сцену з окремими декораціями, де дитяча трупа дає вистави, а також впорядковує вечори з деклямованєм, співами та грою на піяніно. На сих дитячих виставах та вечорах все буває велика сила дитий просвітян та гостей.

Одеська «Просвіта» має свою книгарню, бібліотеку та читальню, що чим далі, то починають все краще й краще функціонувати. Тов-о має і видавничий фонд імени Л. А. Смоленського для видаваня книжок історичного змісту, але видавнича діяльність тов-а виявилась в надрукованю одної брошури М. Комаря, «Запорожські вольности».

На загальних зборах тов-а було ухвалено відчинити з осени минулого року початкову українську школу. Учебний плян для сеї школи вироблено і подано на затвердженє, але дозволу й до сього часу нема.

Як бачимо, своєю діяльністю одеська «Просвіта» дещо зробила для зєднаня Українців і для поширеня національної

самосвідомости серед одеського українського громадянства. В діяльності її зовсім не помітно чого небудь крамольного, бо вона мала чисто клубний характер, але втручанє адміністрації і їй дало ся взнаки. Після тусу в «Просвіті» — градоначальник посилав на всі вечори свого чиновника, а той, не розуміючи української мови, мішав читаню рефератів і нарешті довів до того, що реферати зовсім припинились.

Катеринославська «Просвіта» мала такий же характер, як і одеська, але діяльність її була дуже не велика.

Вона мала спромогу уладити кілька вистав, та під кінець минулого року було впоряджено чотири лекції, але її хоч невелика діяльність поширилась і поза межі Катеринослава. Її заходами засновано дві філії в с. Амурі, та в с. Кринички, що згодом поширились і стали самостійними товариствами. Амурська «Просвіта» має вже своє власне помешканє і за минулий рік впорядила кілька десятків вистав. Ся «Просвіта» містить ся в робітничому районі і майже цілком підтримує ся робітниками. В своїй діяльності товариство амурської «Просвіти» виявило досить енергії, але за браком свідомого й освіченого елементу не може ніяк стати на ґрунт справжньої освіти. Тепер тов-о вживає всіх заходів, щоби закликати лекторів з інших городів і впорядити кілька лекцій. Се слід

Вода прибуває

Оповіданє М. Чернявського.*)

I.

Ми стояли над річкою. Коло нас, на невеликому пісковатому острові, мальовничими купами стояли вози й повозки з мішками зерна й борошна. Біля їх вештались люди, а праворуч і ліворуч — шуміла вода.

Вона сі дні прибувала.

Непомітно підходила вона з півночі, несучи в собі велике напруженє й силу. Зверху її лоно було ясне і лагідне, тільки круглясті чорторії, що закручувались по її бистрині, давали знати про те, скільки енергії таїть ся в ній. Течія її прудно ринула по пісковатому дні, поміж низьких берегів, то розбиваючись на кілька рукавів, то знов сполучаючись в досить широку ріку.

Вона йшла з далекої півночі на ясний південь.

Але люди, ще з давних часів — за гетьманщини, а може й раніш — посте-

регли непереможність її бажаня тепла і світлу, за якими вона йшла на південь, і покладали, своїм звичаєм, взяти за се з неї чинш. — Коли ти така міцна, коли ти така енергічна і коли ти так бажаєш того тепла й світлу, то дай нам, темним і кволим, хоч частку твоєї сили й енергії! — сказали вони. І підстергли її, мов Печеніги Святослава, у тісному місці, саме поміж островів, межі лозами, і заступили дорогу. — «Стій! роби на нас, а то не дамо тобі пропуску!» — «Не буду я робити на вас!» — одмовляє вона і напружує ся і піднімає ся в гору, на їх загату, реве, мов роздратований звір і прориває ся крізь заставу, рвучи і краючи об неї своє ясне, повне жите і сили, лоно...

А вони, оті хижі людиці, раді, що счинили таке з нею, що розбили на частки її силу, понаставляли на всіх її потоках нікчемних хат, наладили по прудковах деревяних іграшких коліс і засіли, щоби брати з неї мито...

Нічого вони не візьмуть з неї! Бо вона рве загату, вертить ті коліщата, реве і пинить ся у справедливім роздратованю, а далі... далі знов зливає ся до купи, загоює всі свої рани і йде, міцна й блискуча, як і до тої нікчемної хижацької залози.

Вона йде своїм шляхом, а люди, ра-

ді, що украли у неї частку її сили, що передали тую силу через коліщата важким камяним жорням, сидять над ними і день і ніч, запорошені борошном, і добувають собі з тої крадіжки чужої сили шмат хліба.

Вола гордує ними і навіть не помічає їх. Але вони завсїгда чують її силу і гнів і сами дрожать, і тремтять їх хатини, дροжить уся хибка справа.

II.

Ми стояли на початку греблі. Ціла низка водяних млинів, мов поплавці на волоні, дугастою петлею перегачувала Сейм. Більш як дві десятки водяних коліс пинили наелектризовану крашталночисту яго воду і прудко крутились, маючи своїми чорно-едвабними боками в дощу перлових бризок.

Вода, блискуча й рухлива, як живе срібло, зупинена кріпкою греблею, угамувала свій хід попереду неї і, крдючись на десятки пасм, потиху підходила тими пасмами до самої греблі, йшла поуз неї і потім, зустрівши проход, прудко вривалась в лотоки.

По берегах Сейма скрізь в гору, росли вітласті верби і купи лози. Далі за ними білїли хати й церкви славного колїс міста Батурина. А ще далі; на ріж-

*) В отсім оповіданю зображає автор сучасні хліборобські відносини на Україні, котрі будуть вельми цікаві і для нашої суспільности. — Ред. Русл.

булоб узяти на увагу одескій „Просьві-ті“, що має багато лекторів і стати своєю убожній сестрі в допомогу.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Заграниця.

Цісареві Вільгельмови залезить здасть ся дуже на приязни Баварії, бо своїм особистим впливом полагодив снір, який повстав в „Flottenvegein-і“, в хосен Баварців, хотяй союз флот стратив в наслідок сего понад 150 тисяч членів. Тепер зайшов випадок, котрий мало що не знівечив так дорого окупленої згоди. Підчас процесу кн. Айленбургга князь розжалений на свого приятеля і протектора, зізнав, що в часі, як був послом в Монахові, поручив ему довірочно цісар, щоби поступав в антикаталицьким дусі і попирав рух „los von Rom“ в Баварії. З тої причини написав тепер цісар дуже сердечний лист до регента Баварії, в котрім заперечує зізнанням Айленбургга, називаючи его клеветником.

Англійський дневник „Morning Post“ подав розмову свого кореспондента з претендентом до мароканського престоло, Мулэй-Гафідом. Вітаючи кореспондента заявив Мулэй-Гафід радість, що бачить в своїм оточенні Европейця, бо він є великим приятелем Европейців, особливо Англичан, однак з тими симпатіями мусить крити ся, бо позаяк его оточення є противне тому. Але скоро лиш возьме в руки керму держави, здектронізує брата Абдуль-Азіса і заведе в краю порядок; тоді потрафить забезпечити повне безпеченство чужоземцям. Вісти, які ширить о нім европейска преса, є ложні. Також не є ворогом Французів; все унікав з ними бою. Недавно звернув ся до держав з просьбою, щоби прислали своїх консулів до Фезу. Заручив, що будуть безпечні, мимо сего не одержав доси відповіді. Умову в Альжезірас готов узнати, бере також всі довги Абдуль Азіса на себе і на їх покриті відступає тимчасово Французам 60% доходів з мита. Свому братови готов признати доходи відповідні его станови. За

ку гори, мріли руїни палати останнього гетмана України, Кирила Розумовского.

Сонце давно звернуло з півдня і вже наближалось до обрїю, обливаючи рожевим сявом і млини, і Сейм, і Батурин, і руїни палати. Вони, оті руїни, здавались золотими, мов нагадуючи про те, що багато золота і праці народньої змарновано на їх будівлю...

— А вода все прибуває, — каже Максим, старий козак, з яким ми раніш познайомились в Батурині, а тепер зустрілись коло млинів і розбалакались. — З досвіта прибуло на три вершки. Мабуть десь упали великі дощі... Тепер то людям дощу тільки подай, — саме в пору!.. — додає він перегодом.

І ми знов замовкли, як мовчали кілька хвилин і перед тим. Дивимось на воду, як вона прудко кидаєть ся в лотки, ще прудчіш летить по лотоках і аж стрибає пінастою хвилею на чорні колеса. Тут вона чиста й прозірна, як сльоза, а вище греблі стала вже зовсім рожева і на їй, мов искри, раз-по раз вилискують срібні скалки. Тепер май і то безперестанно скидаєть ся дрібна молода риба...

(Конець буде).

домову війну, котра нищить край, робить одвічальними европейські держави, що не хотять узнати его правним володарем мимо того, що девять десятих місцевого населення заявило ся за ним.

Нема вправді причини не вірити в добру волю і щирість тих обітниць; чи однак претендент, що завдячує своє несенє реакційним живлам, зможе виломити ся з під їх впливів і накинати їм свою волю, се велике питанє. Сторонники Мулэй-Гафіда є дуже ворожо настроєні супротив Европейців і тому его кандидатура є непожадана европейским державам, крім Німеччини, котра в побіді Гафіда видить упадок волинів Франції в Марокку.

З Царгороду надходять вісти, що магомеданські духовники виголошують в мечетах проповіді на тему збратаня всіх людей. По раз перший голосять они, що Християни і Жиди є також братьми Музулман.

Маніфестації з причини надання конституції змагають ся. На публичних місцях виголошують так Турки як і християни, офіцири і урядники патріотичні бесіди, зазначаючи згідно, що ніхто вже ніколи не може і не повинен відобрати того, що осягнено. Деякі бесідники домагали ся амнеції для всіх вигнаних. Спору не порушено.

В передмістях Царгороду, Пері і Галаті відбув ся рух спокійно, цілий Стамбул противно був у великим подразненю; уряджувано віча і походи, висилано депутації до Порти. В хвили оголошеня загальної амнеції і усуненя міністра маринарки уми троха успокоїли ся, але тепер домагають ся усуненя двірської камарилі. На разі не мож оцінити ситуації. Могла би она стати поважною, колиб не удало ся успокоїти населеня і коли би повага власти дальше маліла. До невдоволення причинило ся головно то, що підчас онодішньої маніфестації в Ільдіз султан зовсім не показав ся.

Що йно оголошено іраде в справі безпроводочних законних виборів в Царгороді і околиці, що, як здає ся, викликало певне успокоєнє. Улиці Стамбулу особливо перед Портою заповнені тисячами людей, котрі повертаючого з Порти великого везира оваційно витали. Політичних в'язнів ще не випущено, позаяк інші в'язні перешкаджають тому, жадаючи, щоби їх також увільнено.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

XVIII.

Зі Львова 19-го лат. Мая 1869.

Високоповажний Добродію!*

Долучаю до мого письма листь Барвівського, суплента-учителя на гимн. у Бережанахъ, чоловіка намъ дуже щирого, котрий вівъ, будучи у Львові, Правду нашу, а теперъ такожъ не хоче закладати рукъ, а робить. Коли Ваша ласка буде одвітати ему, такъ Ви, Добродію, пропишіть усе до мене а я відтакъ знова доручу ему Вашъ одвітъ. Роблю се черезъ те, що не хочу, щоби Вамі листи були по всімъ усюдамъ; вінъ має ту у Львові брата молодшого, то тому я буду міг показати Вашъ одвітъ, щоби вінъ собі не думавъ лихо про мене.

*) На долі: Вп. Пант. Кулішу у Празі.

При симъ згадую, що велика намъ шкода походить зъ недостатку книжокъ українськихъ. Ось и той Барвівський просить мене, щоби вислати ему Основяненка, а тутъ хочъ є вінъ въ мене та не цілий, а якъ кошовий мині написавъ, то и Вамъ треба его висилати. Московський книгопродавець ані не озиваєть ся; можебъ Ви Добродію дали мині провктъ до другого листу, то я и піславъ би туди уже самъ. Мині здаєть ся, що Диметъ щось нечисто въ сімъ ділі робить; вінъ зайшовъ въ пересправи зъ Щербаковскимъ, та й відъ него дістане книжки на розпродажу; тому здаєть ся проволікає вінъ Вашу справу съ книжками.

До того давъ я слово членамъ рускої Бесіди у Чернівцяхъ, що вишлю їмъ деякі українські книжки, та теперъ тяжко ми приходить не додержати їмъ слова. Ниньки буде въ насъ засідання виділове Просьвіти; дебата буде надъ Партицького читанкою для дітей; єсть се позбиране дільце зъ українськихъ утворівъ, тільки здаєть ся члени Просьвіти схочуть сю книжочку етимольогічною правописю друкувати; біда намъ велика єть тими етимольогістами, хочъ въ Червнію на загальнихъ зборахъ Просьвіти ми другихъ людей до виділу покличемо.

Писавъ я Вамъ, Добродію, що Климовичъ задумавъ ту у Львові видавати політичні брошури, котрими би пояснялись наші взаємини до Москалівъ и Ляхівъ. Буває Климовичъ въ мене (вже 3 рази) та радить ся, я сказавъ ему відъ себе, що ми ніякої солідарности зъ нимъ мати не можемо, доки вінъ не оправдає себе зъ статі: Быть ли малорусскому вопросу“ въ Зорѣ Ливчака. На те вінъ згодивъ ся и 1. Червня має мині уже предложити своє оправданнє и першу свою політичну розправу. Все Добродію вишлю Вамъ, хочъ безъ его відомства, а до того ще мущу поспитати въ Васъ, яке становище забирати намъ въ борбі сій такъ зъ Московщиною, як и зъ Ляшнею чи остро та безпощадно виступувати чи ні? Те все лежить у моїхъ рукахъ, бо мині лиш треба оголосити у Правді, що брошура не наша а діло се упаде. Дайте мині Добродію у сімъ взгляді певні інструкції, а именно скажіть, що проти Росії можъ казати, въ якій спосібъ, а що ні?

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Марини вмуч.; римо-кат.: Абдона М. — В п'ятницю: руско-кат.: Якинта м.; римо-кат.: Ігнатія, Льойолі.

— Женщини а приватні студії. У міністра просьвіти, д-ра Мархета, явила ся недавно депутация віденьскихъ студенток і предложила ему меморіял, ухвалений на зборах академічного жіночого товариства, в справі допущеня женщин до правничих студій. Меморіял домагає ся, щоби женщинам було вільно студіювати право на університеті і здавати іспити під такими самими условинами, що й мужчинам. З боку правничого віділу віденьского університету не стрічає ся се домаганє з ніякими переповами. Професори сего віділу заявили ся більшостію за допущенєм женщин до правничих студій з всіми дальшими консеквенціями. Дальше домагає ся меморіял, щоби правничі студії, відбуті женщинами на заграничних університетах, мали значіне також в Австрії, а вкінці щоби з початком вже нового року шк. вільно було женщинам вписувати ся на правничий віділ. Міністер др. Мархет застеріг собі відповідь на пінійше.

— Зелізняця Львів-Винники-Підгайці мала бути викінчена 1. вересня, однак після теперішнього стану роботи, буде той шлях готовий

десь під зиму. Найбільше роботи потреба під самим Львовом межі стаціями Львів Підзамче а Львів-Личаків, де розкопають ще тепер високі горби і засипають в кривчицкім лісі глибокий яр. Останні дощі не лише спинили роботу, але ще й нарушили насипи, мимоходом сказавши, піскові. Вирочім на цілій решті шляху сеї залізниці вже уложено шини. Лише потреба буде їх вирівнувати, бо земля в насипі улежала ся і повикривлювала шини. Ті, що тішили ся вже недалеким речимцем отворення руху на сій залізниці, будуть мусіли підждати ще кілька місяців.

— **З Гуцульщини** пишуть нам: Бомбардоване потічка «Брусний» в Шешорах коло Космача. В неділю дня 26. с. м. з полудня заграла гірські потоки і вода прибула з такою силою, що поперивало комунікацію на дорозі з Пістиня до Космача, де кого подибало, там мусів чекати, ба і почувати, бо доси незначні потічки, що ледво злезили, розгукались як ріки, несучи з великої і стрімкої області гір величезне каміне, гиле, колоде і всякі ковбки. Коли розпука огортає тих, котрих серед дороги втримала сила елементарна, так що нікуди їм видістатись ні вперед ні взад — то всеж прийде час, що вода опаде і они дальше повандрують! Але щож казати про тих, через котрих поля, городи ся навала іде, се годі описати, то щось болюче, дивитись на ту працю людську, на ту надію одиноку по тяжкім передновку, серце краєсь, як вся культура знищена раз на все, гори шутру та каміня нанесло на місця де перед кількома годинами красувалась прекрасна травиця, готова до кошеня, лиш чекала погідки. Але найбільший жаль над причуд красною, кукурудзою, бараболою і иншою городниною, все те знесла ся навала до чиста, отвираючи аж до шутру грубого глибокі нові корита. Як велика сила була води, мож собі уявити, коли береги не лиш спеціальними охоронами ослонені але навіть зарослі деревами високопенними усувало, рвало з одного місця а поперевертані, поломані плоти з корчами занесло в суміш в друге місце. В однім місці гору 100 метр. високу обсажену щепами на весні, до доби урвало до половини. Зісуване каміня і глини з гори в рвучу воду получене було з таким гуком та ревом, що серед темної ночі подобало на штурм якої твердині — раз у раз грохит неначез з гармат стріляв. Прибережні мешканці сих потоків понесли діймаючі втрати, не тим, що втратили всю працю і всю надію сегорічну, але знесенем жизненої почви гумусу в однім місці а в других замуленем тоїж шутром та піском до висоти і кількох метрів. Старі люди запитувані, чи памятають щось таке, відповідали, що подібне нещає було вже щось 20 літ тому. — *Очевидць.*

— **Військові музики.** Міністерство війни видало значне обмежене позаслужбового уживаня військових музик. На будуче військові музики будуть могли уживати ся яко театральні оркестри і постійні кучелеві музики лише тоді, коли політична власть ствердить, що вишукане цивільної музики неможливе. Так само заборонює ся уживати військової музики у відділах по 3—4 людей в публичних місцях і льокалях.

— **„Істинно рускій“** не поїхали до Сучави ані до Почаєва, але як доносить „Галічанін“, розлізли ся зі Львова на всі сторони світа. І так: гр. Бобринский і Дементєв поїхали на Підволочиска домів, Гіжицкий виїхав до Карлових Варів в Чехах, ген. Володимиров до Лучачовиць в Чехах а Комаров до Варшави.

— **Літом на Україні** (Полтавщина). В лубеньському повіті після великих дощів та чималого холоду почалась страшенна спека, що иноді досягає мало не 40°. Огородина й баштани почали сохнути, і коля не буде дощу або не зменшуть ся спека, зовсім можуть загинути. Хліб у полі почав поспівати майже разом увесь: і жито і пшениця, як озима так і яра. Жнива уже почались. З сквирського повіту доносять, що жнива уже почались. Невтішні вони, дуже сумні. А снови на економіях дають такі, що місцеві люди й не зазнають. Напр., в с. Ново-Фастові дають аж 16 сніп.

Але охочих і за се робити є сила, бо рік дуже трудний удав ся. Огірки на Полтавщині так саме, як і картофля, сего року зародили добре. Що дня на базарі у Полтаві привозять силу силенну огірків і значну частину їх скуповують вже торговці, що потім відправляють їх в інші губернії, де сего року огірків майже зовсім нема. А через осей вивіз огірки і доси продають по 25—30 коп. за сотню, тимчасом як торік, хоча врожай на них був і далеко гірший, у сию пору вони вже продавались по 10—12 коп. за сотню.

— **Доми для нежонатих.** Добродійність, на погляд нинішних соціологів, є переходовою проявою, яка з розвитком культури уступає перед практично приміненними інституціями, опертими на самопомочи. Така інституція за можливо найнижшою оплатою має заспокоїти всі конечні потреби інтелігентної одиниці. Перші почини на тій області зроблено вже в Лондоні, Дубліні, Медиолані і в Новім Йорку. В тих містах поставлено доми, в який безженний житель за низьку ціну дістає окрему кімнатку, харч, купіль що вечера, чисте біле а крім того має читальню, бібліотеку, кругольню і т. п. В Англії є вже багато таких домів і они приносять своїм властителям 5% доходу і сповняють зовсім добре свою задачу. На взір англійский заложено в 1902 році в Медиолані в Італії людовий готель „Albergo Popolare“. Є там місце на 520 виключно мужчин. Регулямін сего готелю не звязуючи нічийєй личної свободи, улекшує тій півтисячці мужчин спільне приятельське пожитє під одним дахом і забезпечує чистоту і порядок, що рідко лучає ся у населеня Італії. Будинок складає ся з високих сутерен, партера і пяти поверхів. На партері є: просторий передсінок, каса, мешканє придверника і інтенданта, концертна сая, дві їдальні, кухні і сая до куреня. В сутеренах є купелі і вартати, де виконують ся шевські і кравецкі напрямки, потрібні жителям „Albergo Popolare“. На поверхах є великі салі, поділені на два ряди кімнаток, з яких двері виходять до спільних сіній. Передільні стіни кімнат не достають до стелі на пів метра, щоби лекше було їх провітрити або огріти. Обстановка кімнаток є невибаглива але дуже вигідна. — Ту також вложений капітал, акциями по 100 лірів, дає 5%, а надвижка переходать до резервового фонду. З огляду, що нині вартісні папери дають малий процент, легко находять ся капіталісти, які вкладають свій гріш в такі підприємства.

— **Дрібні вісти** Вписи до краввої школи колодійської в Товмачі відбудуть ся від 5. до 15. серпня. — В Любінях, яворівського повіта, згоріло оноді чотири господарства вартости поверх 8.600 К. — Бібліотека Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові буде через місяць серпень замкнена.

Оповіді.

— **Репертуар львівського руского театру в Косові.** (Сая „Сокола“).

В четвер дня 30. липця с. р. „Суета“, комедия в 4 діях Карпенка Карого.

В суботу дня 1. серпня „Барон циганів“, оперета в 3 діях А. Стравса.

В неділю дня 2. серпня „Маруся Богуславка“, образ з давних часів зі співами і танцями в 5 діях М. Старицкого.

Ві второк дня 4. серпня „Галька“, опера в 4 діях С. Монюшка.

В четвер дня 6. серпня „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 діях Артемовського. Закінчать: „Вечерниці“ твір музичний в 1 дії Ніщинського.

Білеті продає „Народна Торговля“, а від 6. години в день вистави каса театру. Початок точно о год. 7. вечером (сер.-евр. час).

— **З львівської архієпархії.** Презенти дістали оо.: Богдан Охримович на Корчяк, Тома Березовский на Ляховичі зар. і Филемон Ковальский на Гніздиць. — Крилошаньскими відзнаками наділені оо.: Теоф. Войтович в Козарі, дек. Іван Стрільбицкий в Наварії, Богдан Еліяшевский в Гуменці, Волод. Стернюк в Пустомитах, Мих. Яцєвєвич в Красові,

Корнило Сеняк в Бережниця корол., дек. Йос. Мартинєць в Цудилівцях, Григ. Рибчак в Домажирі, Петро Жолєвич в Курниках, Леонт. Харлампович в Старисках, Ілія Лагола в Дубровиці і Іван Божейко в Ставчанах.

— **З Буська.** Читальня „Просьвіти“ устроює в неділю 2. серпня аматорське представленє в салі „Касина“ о год. 8:30 вечер. Відограна буде комедия в 3 актах І. Янчука „Вихованець“. По представленю відбудуть ся заходом академічної молодіжи вечерниці з танцями. Стрій для пань снацеровий, для панів візитовий. Отсим проєвть ся околичну П. Т. інтелігенцію о численну участь, тим більше, що весь дохід призначений на добродійні ціли. Осібних запрошень не висилаєсь. *Семен Демидчук, Евген Ваньо, Іван Туркевич, Микола Войтків,* академики.

— **Конкурс.** Виділ Тов-а св. Ап. Павла у Львові розписує конкурс на написанє популярних книжочок для народу. Яко нагороду за труд рішив дати 24 К за оден аркуш друку малої вісімки оригінальної праці, а 16 К за такий же аркуш друку, если праця буде перерібною або перекладом з чужої мови. До автора ставляє Виділ отєї вимоги: 1) Праця мусить обіймати найбільше оден аркуш друку. 2) Мусить порушувати тему релігійного змісту. 3) Мусить узгляднити в першій мірі ті правди св. віри, які в нашім народі є найбільше атаковані ворогами Церкви.

Посмертні оповістки.

— **О. Михайло Чайковский,** б. парох Колтова, упокоїв ся дня 27. с. м. в Борках великих, в домі свого зятя о. Івана Тургаля в 83. р. житя. В. с. п.!

Вписи учениць до гімназії СС. Василянко.

Дирекция прив. женської гімназії з рускою викладною мовою СС. Василянко у Львові, наділеної правом прилюдности, надіслала нам отсю оповістку:

А. Вписи учениць.

Вписи учениць до приготовляючої, I, II і III. класи відбудуть ся в днях від 31. серпня до 2. вересня включно в год. 8—12. і 3—6 в канцелярії дирекції ул. Длугоша ч. 17. До впису повинна явити ся кожда учениця сособисто в товаристві вітця, матери або опікуна, або бодай їх заступника, домашнього надзираєтеля, і має пренести з собою: а) сьвідоцтво шкільне з останного півроку, б) дві точно вповнені картки і в) письмєнну декларацію родичів, зглядно опікунів що до точного складаня оплат. При записі заявляє учениця, на які предмети надобовязковї хоче записати ся. Зголосившись на них раз, мусить ходити правильно і точно, як на предмети обовязковї. Учениця, що вперве вписує ся до гімназії, має при вписі виказати ся: а) метрикою уродженя, — від учениць приготовляючої класи вимагає ся віку найменше 9, а I. кл. 10 літ, що скінчать ся найпізнійше дня 1. січня 1909. року. — б) сьвідоцтвом заціпленої віспи в році попереднім, зглядно сьвідоцтвом ревакцинації, в) сьвідоцтвом тої школи, до котрої ходила передше. — Наколи учениця приходить з иншої гімназії, має находити ся на останнім єї шкільнім сьвідоцтві заява дирекції тої гімназії, що ученицю можна прийняти без перешкоди. Учениці, що переробили науковий матерьял III. (для приготовляючої класи), зглядно IV. кл. (для I.) народних шкіл приватно, але іспитів в публичних школах не складали, допускає ся до вступних іспитів без шкільних сьвідоцтв, г) письмєнною декларацією родичів, зглядно опікунів що до точного складаня оплат.

Б. Оплати учениць.

Кожда учениця платить при вписі 5 К, а нововступаюча до закладу 10 К вписової такса.

За науку обовязкових предметів платять родичі, зглядно опікуни доходлячих учениць кл. I, II і III. по 20 К, а приготовляючої по

5 К місячно в гори, найдалше до дня 5. кожного місяця. Інститутки СС Василянко такої оплати не складають, зате платять в інституті за удержане після регуляміну інституту.

Крім висше згаданої місячної оплати обовязані всі учениці без виїмки складати піврочо по 10 К титулом шкільної оплати, однак можуть зискати від тої оплати увільнене на основі свідощтва убожества і добрих нот з обичаїв і пильности. О се увільнене треба вносити прошене до Учительского Збору на письмі до кінця 1. місяця 1., аглядно II. шк. півроку. Зискане звільнення, хоч би й вже в пригтовляючій класі, остає важне при захо-ваню добрих нот з обичаїв і пильности аж до скінчення гімназії.

Учениці, увільнені від тої оплати мають право доси одинокі із женських шкіл в Австрії користати з знижок ціни їзди ц. к. державними залізницями в той сам спосіб, що молодіж ц. к. гімназій і шкіл реальних. За науку надобовязкових предметів платять всі учениці без виїмки по 1 К, а за науку французскої мови (від III. кл.) по 3 К місячно. За польскій язык і історію рідного краю (III. кл.) не складає ся ніякої окремої оплати.

В. Испити поправчі, вступні і приватні.

Испити поправчі відбудуть ся дня 1. вересня, вступні до пригтовляючої і I. кл., при котрих вимоги, як в ц. к. гімназіях мужеских, 3. вересня, а до клас II. і III. між 5. а 15. вересня. До вступних іспитів до клас пригтовляючої і першої приймає зголошеня настоятельство монастыря СС. Василянко при ул. Зиблікевича ч. 24. до дня 2. н. ст. вересня включно, а до клас II. і III. за зложенем такси 24 К, найменше на 2 дни перед іспитом дирекція. Приватні іспити учениць, що одержали на се дозвіл від Вис. ц. к. Ради шкільної кравові, відбудуть ся дня 3. вересня. Зголоситись до них треба найдалше до дня 1. вересня включно. Пізнійших зголошень не прийме ся.

На основі засягнутої інформації в Вис. ц. к. Раді шкільній кравові (рескрипт з дня 15. липця 1908 ч. 29.230) подає ся до відомо, що „обставина, що учениця скінчила певний обсяг студій в ліцею женським, не впливає зовсім на міру і обсяг вимогів при вступних іспитах до котрої будь класи гімназіальної“, а се значить, що ліцеантки, наміряючі перейти до гімназії, належить при вступних іспитах до котрої будь класи гімназіальної уважати за кандидатки не маючі ніякої укінченої класи, обовязані отже до складання вступного іспиту із всіх предметів клас гімназіальних, попереджаючих класу, до котрої бажають бути прийняті, а з того слідує само собою, що ліцеї не є зовсім родом гімназії реальної без латини і греки, ані школи реальної: они рівнорядні лиш з учительскими семінаріями, скоро є видані якраз приписи, нормуючі з одного боку перехід в гімназії до шкіл реальних і на відворот, з другого же з ліцеїв до семінарій і в послідних знова до ліцеїв. Однак таке рішення Вис. ц. к. Ради шкільної кравові зголошуючі ся учениць ліцеїв до переходу до гімназії зражувати не повинно, бо особливо це в класах низших ріжниця в плані науки обох тих родів шкіл не така надто велика, щоб при доповненю відповідної партії з латини було їм неможливо видержати вступний іспит до II або III класи гімназіальної.

Шкільний рік 1908/9 розпочнає ся дня 4. вересня торжественним Богослуженем в церкві СС. Василянко, на котре обовязані явить ся всі вписані рениці. Всі прочі наші часописи, ще не є неприхильні сему огнищу народної просьвети, просимо о повторене сеї оновістки. *О. Спиридон Кархут*, директор женської гімназії СС. Василянко у Львові.

Телеграми

з дня 29. липця.

Будапешт. На Угорщині коїть ся важна зміна політична. На день 3. серпня приїздять з відпусток всі міністри на дводневну нараду кабінету. Предметом нарад буде виборча реформа і злука всіх коаліційних стороництв в цілі утвореня одноцілої партії управительственной.

Реваль. На царскім яхті „Штандарт“ відбув ся вчера двірскій обід в честь президента Франції, Фалієра. Цар виїс тоаст вельми сердечний для Франції і пив на здоровля гостя. Так само през. Фалієр зазначив у відпо-

віди приязні відносини межі Францією а Росією і виїс тоаст на здоровле царскої родни.

Царгород. Підчас представлення в двірскім театрі публіка урядила султанови овацію.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 21. до 27. липця 1908:

за 50 клг.	
Пшениця	12 15—12 40 К
Жито	10 00—10 20 К
Ячмінь броварняний	7 00— 7 25 К
Ячмінь на пашу	7 50— 7 70 К
Овес	6 50— 6 75 К
Кукурудза	7 90— 8 15 К
Просо	8 75— 8 90 К
Горох до вареня	8 50—11 00 К
Горох на пашу	7 00— 7 50 К
Бобик	6 25— 6 50 К
Конюшина червона	100 00—105 00К
Конюшина біла	35 00—40 00 К
Конюшина шведска	85 00—100 00К
Тимотка	33 00—34 00 К
Ріпак зимовий	14 00—14 25 К
Насіне конопл.	10 00—10 25 К
Хміль	80 00—90 00 К
Насіне львяне	10 00—10 25 К
Львянка	11 00—11 25 К

Найкрасша садовина.

5-кілограмовий кошик морель (априкусу) за 4 25 К, сливок-ренгльот за 5 К, грушок за 5 К, яблук за 4 К щоденно свіжо зриваних висилає franco за післяплатою

Бензіон Венкерт, висилка овочів (2—5) в Заліщиках.

Морелі (априкови) найкрасшої якости, столової, щоденно свіжо зривані 5 клгр. franco 3 К 50 с, яблук, грушки і сливки franco 3 К 70 с.

А. Альтнай (L. Altneu), Заліщики 4. (7—15)

Оголошене для Хліборобів!

Довідуємо ся на жаль, що несовісні гандлярі штучними навозами в сей спосіб ошукують рільників, що накидують ему який небудь навіз, а розумієсь, лихий, без вгляду на се, чи він відповідний на рілю чи ні. Щоби охоронити нашого рільника від такого визиску, оголошуємо, що **Спілка для господарства і торгвлі в Перемишлі** зовсім дармо порадить кождому, який потрібний є навіз на его рілю, належить тільки подати в приближеню прикмети рілі, а іменно, чи она легка чи тяжка, чи перемакальна чи ні, чи середно лиха чи зовсім лиха. Хто не хоче дати ся визискати, най користає з готовости поради нашого одинокого в тім роді **Спілки для господарства і торгвлі в Перемишлі**.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-рускої фабрики **Евгена Білінського в Збаражжю**.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по съязцениках.

Держім ся покляку: **Свій до свого!**

„Пожар“

комедия в 1. акті з життя пожарного **Сокільства**, написав **гр. Лев Лопатихський**.

„Пожар“ можна відограти не лише на сцені, але навіть під голим небом. Рескрипт ц. к. Намісництва з дозволем на виставу напечатаний в брошурці. Ціна 1 примірника 50 сот., з поштовою оплатою 66 сот.; 3 примірники коштують 1 К, з почт. опл. 1 К 16 с. Замовляти в „Соколі“ у Львові, ул. Руска 20.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіл ітд. виконує як найліпше, чого доказом численні признаня

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).

(13—?)

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважання про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважання про терпіня І. Хр. для шкільних дітий. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Працюйте і шаліть!

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векселі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

З зисків уділив „Дністер“ на публічні добродійні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладки	2.795.183 К.
Позички уділені	3.410.684 К.
Удїли членські	234.398 К.
Ціни папери	130.452 К.
Фонд резервовий і інші	45.842 К.
Льокації	182.206 К.

Канцелярія Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіля	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіля	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в поділї означені †.